

Ansøgning vedr. UNESCO World Capital of Architecture 2023

Baggrund

Københavns Kommune er blevet tilbudt den internationale UIA og UNESCO-titel "World Capital of Architecture" i 2023, som foreslås at forløbe hen over hele 2023, med højdepunkt i den internationale arkitektforenings verdenskongres UIA (International Union of Architects) i juli 2023.

World Capital of Architecture er en ny titel, som UNESCO har besluttet at tilbyde den by, der er vært for verdensarkitekturkongressen UIA, der holdes i København i d. 2-7. juli 2023. Her forventes mellem 10-15.000 deltagere fra hele verden. Under titlen 'Sustainable Futures - Leave No One Behind' fokuserer kongressen på FNs 17 bæredygtighedsmål og hvordan arkitekturen kan bidrage til at nå målene. Kongressen er en international begivenhed, der finder sted hvert tredje år. Senest en UIA-kongres blev afholdt i Europa var i 2008.

World Capital of Architecture 2023 vil fremhæve vigtigheden af, at arkitektur er en vigtig del af Københavns bæredygtige udvikling, fællesskaber og kultur. København er valgt som titelby pga. sine stærke arkitektoniske traditioner og fremsynede byudvikling, der har fokus på bæredygtighed, klima og liveability. Tildelingen er resultat af et samarbejde mellem Akademisk Arkitektforening, Realdania, Udenrigsministeriet og Wonderful Copenhagen. Der følger ingen krav med titlen.

Formål

Ambitionen for UNESCO World Capital of Architecture 2023 er at skabe global og lokal opmærksomhed om Københavns arkitektur i bred forstand. København skal vise sine evner til at tænke langsigtet i forhold til byggeri, design, klimatilpasning, innovation, borgerinddragelse og bæredygtig byudvikling, socialt såvel som miljømæssigt.

Målsætningen for et københavnsk arkitekturår har fire hovedformål:

- Styrke faglig viden og dialog om arkitekturens rolle for at nå bæredygtighedsmålene
- Styrke borgerinvolvering og dialog om Københavns udvikling
- Brande København som en af verdens bedste byer at leve i, og dermed sikre eksponering til kommende turister og besøgende
- Positionering og fejring af Københavns arkitektur, både internationalt og lokalt

Københavns arkitektur udmærker sig ved en demokratisk tradition, der har sikret adgang til bæredygtige, smukke og innovative omgivelser for de mange. Det kan med fordel danne afsæt for en videre dialog omkring bæredygtighedsmålene globalt og lokalt.

Et arkitekturår vil styrke de ambitioner Københavns Kommune har på områder for bæredygtig byudvikling, klima, ressourcer og cirkulært byggeri. World Capital of Architecture giver mulighed for at skabe synlighed og borgerinvolvering på en række områder, hvor københavnernes engagement allerede er stort, men også nødvendigt for at nå de ambitiøse mål, vedr. grøn omstilling, som Københavns Kommune har fastsat.

Endelig har det stor værdi for turismen, at København positioneres internationalt. Det giver byen anerkendelse og omtale at København er en by for mennesker med bl.a. udbygget cykelinfrastruktur, rent badevand midt i byen, grønne oaser mv. Et arkitekturår vil både tiltrække professionelle og ikke-professionelle turister, der alle vil være med til at forstærke byens brand og image og ligger i tråd med tidligere begivenheder som European Green Capital, C40 Mayors Summit og Tour de France.

Selvom World Capital of Architecture er en ny titel, har den som UNESCO-titel potentielt stor værdi og prestige og vil dermed tiltrække international opmærksomhed og anerkendelse til København og den danske arkitektstand og de mange danske virksomheder, der understøtter bæredygtigt byggeri og byudvikling.

Aktivering af arkitekturåret

Københavns Kommunes indsats skal koordineres med UIAs sekretariat for kongressen i København for at sikre synergi og gensidig opbakning til gennemførelse af årets forskellige begivenheder. UIA har allerede økonomisk opbakning til gennemførelsen af en ambitiøs verdenskongres fra en række fonde, herunder Realdania, der støtter kongressen med 18 mio. kroner. Derudover modtager UIA støtte fra yderligere seks organisationer og fonde, der hver støtter kongressens afvikling i direkte finansiering eller in-kind bidrag, så det samlede støttebeløb er 30 mio. kroner. Synergi mellem UIAs sekretariat og World Capital of Architecture skal sikre en koordineret indsats for presse og medie-eksponering, herunder sikre et koordineret koncept mellem arkitekturår og kongres. Dette koncept vil også vil kunne brande og formidle Københavns arkitektur efter 2023, frem til 2026 når en ny by overtager titlen. Desuden skal der skabes synergi mellem UIAs faglige programmer og den digitale partnerskabsplatform, der skal sikre sideevents, eksperimenter og forskning, hvor danske rådgivere, virksomheder, kreative talentmiljøer og uddannelser er medskabere af et bredt borgerspor. Partnerskabsplatformen vil samle det mangfoldige felt af udøvere og brugere af arkitektur henover 2023 og vil skabe blivende værdi i form af netværk, samspil, eksponering og synergi mellem feltets mange aktører. Det er hensigten af platformen skal kunne fortsætte, hvis der er interesse for fortsat drift efter 2023. Selve rammerne om arkitekturåret ønskes så bæredygtige som muligt, hvilket blandt andet vil komme til udtryk gennem forplejning, materialevalg, genanvendelse og transport i byen.

Teknik- og Miljøforvaltningen vurderer derudover, at en indsats på tværs af kommunens forvaltninger, herunder primært Økonomiforvaltningen, Børne- og Ungdomsforvaltningen og Kultur- og Fritidsforvaltningen vil styrke arkitekturårets overordnede fortælling og lokale forankring:

- Økonomiforvaltningen deltager med ekspertise på event- og brandingområdet i WCA's arbejdsgruppe og sikrer at World Capital of Architecture bliver aktiveret i forhold til Københavns erhvervsudvikling.
- Børne- og Ungdomsforvaltningen ønskes inddraget, så Københavns børn og unge bliver engageret i deres by og sætter fokus på fremtidens bæredygtige byudvikling.

- Kultur- og Fritidsforvaltningen ønskes inddraget med henblik på at undersøge mulighederne for, at årets kulturbegivenheder (fx Kulturnatten, forskellige festivaler og events) har arkitektur som omdrejningspunkt og der ønskes en koordinering med de indsatser for Kreativ Vækst, der har fokus på design og arkitektur.

Teknik- og Miljøforvaltningen varetager, efter aftale med Økonomiforvaltningen, projektledelsen i tæt samarbejde med UIAs sekretariat og de øvrige forvaltninger vedrørende aktivering af byen. Derudover forventes tæt samarbejde med Wonderful Copenhagen omkring markedsføring af hovedstadens arkitekturår, koordinering med UNESCO Danmark og Undervisningsministeriet omkring kulturarv og læring. Udenrigsministeriet, Erhvervsministeriet, Kulturministeriet og Transport- og Boligministeriet har alle formulerede politikker, der omhandler fremme af dansk arkitektur og bæredygtig byudvikling og vil derfor også være relevante at indgå partnerskaber med, for at styrke arkitekturårets gennemslagskraft, lokalt, regionalt og internationalt.

World Capital of Architecture understøtter byens grønne vækststrategi, ved at brande København som en levevenlig, grøn og mangfoldig verdensby og region og dermed fremme vækst og erhvervsudvikling. Året kan bruges som udstillingsvindue for dansk knowhow og ekspertise inden for byggeri, arkitektur, grøn omstilling og bæredygtig byudvikling. Det forventes derfor, at det danske og københavnske erhvervsliv vil støtte arkitekturåret enten gennem direkte finansiering eller in-kind bidrag og opbakning til partnerskabsplatform. Pt. har Dansk Erhverv, State of Green, Rockwool Group og Velux Group underskrevet støttebrev til arkitekturåret.

Økonomi

Wonderful Copenhagen og Arkitektforeningen har i sommeren 2019 finansieret en rapport udarbejdet af Rambøll Management, der beskriver mulige scenarier for afholdelse af et arkitekturår i København 2023 med forskelligt budget og ambitionsniveau. På baggrund af rapporten anbefales en skalérbar model, hvor aktiviteter og ambitioner vil have mulighed for at skaleres op, hvis der opnås yderligere funding og/eller supplerende budget internt eller eksternt.

På baggrund af rapporten vurderer forvaltningen, at World Capital of Architecture som minimum behøver et budget på 6,5 mio. kroner. Med dette budget muliggøres 1) Kommunikation lokalt og internationalt om titelåret. Under denne budgetpost hører bl.a. koncept for arkitekturåret, kommunikationsstrategi og pressestrategi 2) Afholdelse af minimum tre kommunale signaturevents, hvoraf den ene lægger sig op ad verdenskongressen i juli 2023. Dette gøres for at skabe en borgerrettet event, der kan skabe kobling mellem de internationale deltagere og københavnere, fx gennem afholdelse af et arkitekturløb gennem Københavns bydele og nye og gamle arkitekturikoner; et løb målrettet både lokale og besøgende. Der planlægges desuden to signaturevents i henholdsvis foråret og efteråret, for at markere årets udstrækning og tiltrække gæster udenfor hovedsæsonen. Disse events vil have et borgerrettet fokus og tage udgangspunkt i sociale fællesskaber og innovative koblinger mellem arkitektur og fx mad, musik og

bevægelse. Disse events skal favne bredt og sikre involvering af nye brugergrupper bl.a. børn og unge. 3) En digital partnerskabsplatform for eksternt drevne aktiviteter. Platformen kommer til at bestå af små og store bidrag fra dansk- og københavnsk kulturliv og danske virksomheder og kan bestå af alt fra fx udstillinger til masterclasses og rundvisninger. Platformen er helt central for at arkitekturåret kan strækkes henover året og forudsætter også opbakning fra kulturinstitutioner som museer og udstillinger i København og regionen. Københavns Kommune bidrager som udgangspunkt ikke økonomisk til disse, men forpligter sig til at skabe og vedligeholde platformen og sikre kendskab til den. 4) Sekretariatsbetjening og koordinering med UIA-sekretariatet. Koordinering mellem arkitekturårets mange aktører og stakeholders er afgørende for at World Capital of Architecture bliver en succes. Særlig koordineringen med UIA-sekretariatet anses for essentielt. Uden midler fra Megaeventpuljen vil det ikke være muligt at løfte disse fire hovedopgaver.

Teknik- og Miljøforvaltningen vil forsøge at fundraise yderligere 6 mio. kr., der vil gå til øget aktivitetsniveau og/eller kvalitet i afviklingen. Rambølls rapport har identificeret en række fonde, der vil være relevante at søge, herunder Realdania, Villumfonden, Rambøllfonden, Industriens Fond, Dreyers Fond, Henning Larsens Fond og Innovationsfonden. Københavns Kommune hæfter ikke, hvis fundraising-målet ikke nås.

Udover midler fra megaeventpuljen vil Teknik- og Miljøforvaltningen lægge egenfinansiering på 1,7 mio. kroner over fire år, svarende til sekretariatsbetjening, der kan understøtte de forskellige budgetposter.

Opsummerende vil midlerne fra megaeventpuljen således skulle fordeles på fire overordnede budgetpunkter: kommunikation og presse, afholdelse af signaturevents, partnerskabsplatform for eksternt drevne aktiviteter samt ressourcer til sekretariatsbetjening.

Udgifter (i 1000 kroner)					
Aktiviteter	2020	2021	2022	2023	Samlet
Kommunikation og presse	300	200	200	700	1400
Signatur- og borgerevents				2000	2000
Partnerskabsplatform	200	200	300	700	1400
Sekretariatsbetjening	200	300	500	700	1700
<i>I alt</i>	<i>700</i>	<i>700</i>	<i>1000</i>	<i>4100</i>	<i>6500</i>